

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
ŠVIETIMAS IR INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: Dr. Nijolė Saugėnienė

Grupės nariai: Prof. dr. Valentina Dagiienė

Vilnius,
2016

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Švietimas ir informacinės technologijos
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Andragogika (X300)
Gretutinė studijų kryptis	Taikomoji informatika (I130)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Andragogikos ir taikomosios informatikos bakalauras

TURINYS

II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	5
2.2. Programos sandara	7
2.3. Personalas.....	11
2.4. Materialieji ištekliai.....	13
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	14
2.6. Programos vadyba	16
III. REKOMENDACIJOS.....	17
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	19

I. IŽANGA

Išorinio vertinimo ekspertų grupė atliko Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) ketinamos vykdyti studijų programos *Švietimas ir informacinės technologijos* vertinimą. Ši studijų programa numato pagrindines socialinių mokslų srities andragogikos (X300) krypties ir gretutines fizinių mokslų srities informatikos krypties (šaka – taikomoji informatika (I130)) mišriuoju (tradiciniu auditoriniu ir nuotoliniu) būdu vykdomas bakalauro studijas, kurias sėkmingai baigus būtų įgyjamas dvigubas andragogikos ir taikomosios informatikos bakalauro laipsnis.

Vertindama studijų programą ekspertų grupė vadovavosi Studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. ISAK-1652 (Žin., 2009, Nr. 96-4083; 2011, Nr. 100-4702), Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika, patvirtinta Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 (Žin., 2011, Nr. 147-6925), kt. teisės aktais.

Išorinis vertinimas buvo atliekamas 2016 m. vasario-kovo mėnesiais. Vizitas į instituciją įvyko 2016 m. kovo 10 d. Pažymėtina, kad programos rengimo grupė buvo sudaryta ne vien iš VDU atstovų, bet įtraukti ir partnerių institucijų – universitetų konsorciumo Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto (toliau – KU), Šiaulių universiteto (toliau – ŠU), Lietuvos edukologijos universiteto (toliau – LEU) – atstovai, kurie susitikime dalyvavo vaizdo konferencijos būdu.

Ekspertų grupė išnagrinėjo ne tik ketinamos vykdyti studijų programos aprašą (toliau – PA), bet vizito į VDU metu surinko ir kitos informacijos, duomenų ir įrodymų, kuriais grindžia savo išvadas. Vizito metu įvyko susitikimas su VDU administracijos darbuotojais, susitikimas su ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengėjais, dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažinta su materialine baze (biblioteka, auditorijomis, virtualiąja mokymosi aplinka).

Vizito pabaigoje ekspertų grupė atsakė į studijų programos rengimo grupės ir dėstytojų komandos klausimus, pateikė bendruosius pastebėjimus dėl vertinamos studijų programos.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos tikslus ir numatomus rezultatus studijų programos rengėjai pateikė ketinamos vykdyti programos ir studijų dalykų aprašuose (1 priedas). Apie programos tikslus ir studijų rezultatus nemažai diskutuota ir per susitikimus vizito metu.

Programos rengėjai sudarė programos tikslo, rezultatų ir dalykų sąsajų (1 lentelė, 5–8 psl.) bei programos rezultatų pasiskirstymo pagal studijų kryptis matricas (2 lentelė, PA 8 psl.), kuriose pakankamai aiškiai parodytos numatomų studijų programos tikslo (-ų), studijų pakopos rezultatų, numatomų programos studijų rezultatų ir studijų dalykų sąsajos.

Programoje pakankamai proporcingai pagal reikalavimus programoms su gretutinėmis studijomis išskirstyti studijų rezultatai ir įtraukti pagrindinės bei gretutinės krypties studijų rezultatai, numatomi įgyvendinti tam tikruose studijų dalykuose.

Kaip paaiškėjo diskusijų su programos rengėjais metu, pasirinktas geras ir racionalus sprendimas ne tiesiog mechaniškai „sudvigubinti“ pagrindinės studijų krypties ir gretutinės studijų krypties rezultatus, o formuluoti juos atsižvelgiant į studijuojančių studentų kompetencijas: dauguma studentų ateina turėdami informacinių technologijų kompetencijų, tad jiems labiau būtinos andragogikos specialisto kompetencijos.

Iš vienos pusės, dėl tokio programos rezultatų konstravimo būdo PA turėtų būti paprastesnis, bet iš kitos pusės – kai kurie programos rezultatai stokoja konkretumo (pvz., 13 studijų rezultatas „13. Dalyvauti profesinės bendruomenės tinkluose“ arba 4 studijų rezultatas „4. Tirti tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose sudarytas mokymosi visą gyvenimą sąlygas ir jų gerinimo perspektyvas“), o kai kuriais atvejais neišvengta prieštarų arba dirbtinio studijų krypties rezultatų sujungimo vieno rezultato formuluočiame (pvz., 10 studijų rezultatas „10. Taikyti šiuolaikinius informacijos kaupimo, analizės ir sisteminimo būdus, užtikrinti mokymosi visą gyvenimą kokybę“ arba „2. Mokymo(si) strategijų, metodų, technologijų taikymo ugdymo aplinkoje“). Ar ne per drąsiai užsibrėžiama „projektuoti ir modeliuoti informacines sistemas“ (5 studijų rezultatas), „kurti taikomąją programinę įrangą“ (8 studijų rezultatas)?

Rekomenduotina kai kurias programos studijų rezultatų formuluotes iki programos vykdymo pradžios patikslinti, išgryninti arba iš esmės koreguoti.

Programos rengėjai gerai ir aiškiai pagrindė specialistų, kuriuos rengtų šioje programoje, poreikį. Programos apraše ypač akcentuotas poreikis informatikų, galinčių administruoti,

modifikuoti ir vartotojų reikmėms adaptuoti įvairių edukaciniams tikslams skirtą programinę įrangą. Akcentuojama, kad norint edukaciniams tikslams taikyti programinę įrangą ir kurti mokymosi aplinkas suaugusiems besimokantiejiems, reikalingos andragogo kompetencijos. Susitikime su ekspertų grupe dalyvavę programos socialiniai partneriai pabrėžė andragogų, turinčių ir informatiko kompetencijų, poreikį įvairiose švietimo rinkos organizacijose, pradedant suaugusiųjų švietimo centrais, profesinio rengimo centrais ir mokyklomis, baigiant neformaliojo švietimo įstaigomis.

Atsižvelgiant į tai, kad programos sandara sudėtinga (pagrindinės krypties ir gretutinės krypties studijos), ekspertų grupė pažymi, kad aprašant rezultatus per mažai akcentuojamos pagrindinės studijų krypties specialisto – andragogo – profesinės kompetencijos (jos reglamentuojamos „Andragogo profesinės veiklos apraše“, patvirtintame LR Švietimo ir mokslo ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. V-996). Andragogo kompetencijos pabrėžiamos programos tikslo formuluotėje, bet analizuojant programos rezultatus, studijų dalykų aprašus, dalykų tikslus ir numatomus studijų rezultatus, andragogo kompetencijų ugdymo galimybėms dėmesio skirta mažokai.

Tik labai nedidelės dalies andragogikos studijoms skirtų studijų dalykų (*Ugdymo pagrindai, Andragogika, Mokymasis darbo vietoje, Technologinė - andragoginė praktika, Neformalus suaugusiųjų mokymas*) turinys ir rezultatai tiesiogiai ir aiškiai siejami su andragogui reikalingomis žiniomis, supratimu ir gebėjimais. Daugelyje studijų dalykų labiau akcentuojami bendrosios edukologijos, o ne andragogikos turinys ir studijų rezultatai. Tokie studijų dalykai, kaip *Bendroji didaktika, Technologijomis grįsto mokymo(si) turinio projektavimas, Asmenybės psichologija, Mokymosi teorijos, Technologijomis grįsto mokymosi priemonės ir sistemos, Atviri švietimo išteklių, Atviresnė švietimo politika, Švietimo projektai, Švietimo profesinė kalba* turėtų būti aiškiau fokusuojami į andragogo profesijos apraše nurodytas kompetencijas, jų turinys turėtų glaudžiau sietis su andragogikos tematika. Todėl programos rengėjams rekomenduojama iki programos vykdymo pradžios peržiūrėti ir koreguoti andragogikai skirtos programos dalies studijų rezultatus ir įtvirtinti tai programos ir dalyko aprašuose.

Studijų dalykų, skirtų informatikos studijoms, aprašuose šiai studijų programos daliai skirti dalykų tikslai ir studijų rezultatai labiau kreipiami į informacinių technologijų (IT) specialisto kompetencijas. Juos formuluodami programos rengėjai ir dėstytojai tvirtino atsižvelgę ir į Informatikos studijų krypties aprašo projektą.

Programa atitinka reikalavimus studijų rūšiai, pakopai ir kvalifikacijų lygiui – tai bakalauro studijų programa su pagrindinės andragogikos ir gretutinės taikomosios informatikos krypties studijomis. Jos apimtis 240 kreditų visiškai atitinka tokioms studijų programoms keliamus

reikalavimus.

Programos pavadinimas glaudžiai siejasi su studijų rezultatais, programos turiniu, bet ryšys su suteikiama kvalifikacija (andragogikos ir taikomosios informatikos bakalauras) yra ne toks aiškus (žr. aukščiau pateikiamus ekspertų grupės argumentus). Studijų rezultatus rekomenduojama koreguoti labiau atsižvelgiant į andragogikos specifiką. Atsižvelgiant į Andragogo profesijos aprašą, koreguoti dalykų turinį įtraukiant andragoginę tematiką.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

- Programa atitinka reikalavimus studijų rūšiai, pakopai ir kvalifikacijų lygiui – tai bakalauro studijų programa su pagrindinės andragogikos ir gretutinės taikomosios informatikos krypties studijomis. Jos apimtis 240 kreditų visiškai atitinka tokioms studijų programoms keliamus reikalavimus.
- Programoje pakankamai proporcingai pagal reikalavimus programoms su gretutinėmis studijomis išskirstyti studijų rezultatai ir įtraukti pagrindinės bei gretutinės krypties studijų rezultatai, numatomi įgyvendinti tam tikruose studijų dalykuose.

Silpnybės:

- Aprašant rezultatus per mažai akcentuojamos pagrindinės studijų krypties specialisto – andragogo – profesinės kompetencijos. Jos akcentuojamos tik programos tikslo formuluotėje, studijų dalykų aprašuose, dalykų tiksluose ir numatomuose studijų rezultatuose. Todėl programos pavadinimas ir studijų rezultatai nepakankamai aiškiai siejasi su suteikiama andragogikos bakalauro kvalifikacija.
- Studijų rezultatų formuluotės ne visais atvejais yra pakankamai aiškios ir jas reikėtų patikslinti, išgryninti, o kai kurias iš esmės koreguoti.

2.2. Programos sandara

Ketinama vykdyti programa, kaip nurodoma ir programos apraše, atitinka visų pagrindinių LR teisės aktų reikalavimus: Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 54-2140), Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo (Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2010 m.

balandžio 9 d. Nr. V-501), Studijų pakopų aprašo, (LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymas Nr. V-2212 (Žin., 2011, Nr. 143-6721)); Nuolatinės ir ištęstinės studijų formų aprašo (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. ISAK-1026); Andragogo profesinės veiklos aprašo (LR švietimo ir mokslo ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymas Nr. V-996), Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės aprašo (LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. V-1264; TAR, 2015-12-11, 2015-19677), Informatikos studijų krypties aprašo projekto (2012 m.). Taip pat ketinama vykdyti programa atitinka Vytauto Didžiojo universiteto vidinius teisės aktų reikalavimus, Europos Sąjungos aukštojo mokslo dokumentų reikalavimus.

Ketinamos vykdyti studijų programos dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą ir yra pritaikytas pirmosios pakopos universitetinėms studijoms, skirtoms švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės – andragogikos ir gretutinės studijų krypties – taikomosios informatikos studijoms.

Programos aprašo 1 priede pateikiamuose dalykų aprašuose detalai aprašytas studijų dalykų turinys ir metodai, kurie leistų pasiekti numatomus studijų rezultatus. Programos dalykų aprašai leidžia susidaryti aiškų vaizdą, kaip bus įgyvendinama programa. Tad galima teigti, kad pasirinkti metodai leidžia pasiekti numatytus programos rezultatus, metodai yra diferencijuoti ir pritaikyti pagal studijų dalykus, studijų kryptis.

Išsamiau išnagrinėjus dalykų aprašus, pastebėta keletas netolygumų ir netikslumų. Daugumos studijų dalykų aprašus reikėtų tikslinti, visų pirma, atnaujinant literatūros (ypač pagrindinės) sąrašus, į juos įtraukiant įvairaus tipo studijų išteklius. Pateiktuose dalykų aprašuose ekspertų grupė pasigedo nuorodų į internetu prieinamus studijų išteklius, visateksčių duomenų bazių išteklius, atvirusius švietimo išteklius, VDU virtualioje mokymosi aplinkoje sukauptus išteklius. Kai kuriuose studijų dalykuose pateikiama senesnė nei 10 metų literatūra ir pan.

Studijų dalykų tikslus ir rezultatus rekomenduotina tikslinti studijų programos vykdymo eigoje ir apsvarstyti, ar tikrai pakankama studijų dalyko tikslu nurodyti tik šiuos gebėjimus: „apžvelgti“ (žr. dalykų aprašus 1 priede – „Ugdymo pagrindai“), „supažindinti“ (žr. dalykų aprašus 1 priede – „Andragogika“, „Asmenybės psichologija“, „Švietimo projektai“, „Mokymosi teorijos“, „Atviresnio švietimo politika“, „Programavimo įvadas“, „Kompiuterių architektūra ir operacinės sistemos“, kt.). Minėtų studijų dalykų rezultatai daugeliu atveju rodo, kad tikslą reikėtų formuluoti tikrai plačiau, neapsiribojant žemiausiu pažintinės veiklos lygiu, įtraukiant ir žinių supratimo bei taikymo elementus. Tuo labiau, kad dalykų rezultatai rodo žymiai gilesnes dalyko studijas.

Patartina atidžiai peržiūrėti programos studijų dalykų aprašus, ypač suderinti su artimais dalykais, ar nėra pasikartojimų, netolygiai išdėstytų temų, pavyzdžiui, „Technologijomis grįsto mokymosi turinio projektavimo“ dalyko tema: „IT sistemos. Sampratos“ – pernelyg bendra ir neaiški. Toliau tame pačiame dalyko apraše yra tema „Atviri švietimo išteklių“ – bet tam yra atskiras dalykas, taip ir vadinamas „Atviri švietimo išteklių“!

Kai kurių dalykų aprašuose pasigendama modernesnio turinio: neužsimenama apie 3.0 saityno technologijas, darbo socialiniuose tinkluose specifika, įvairiapusį bendradarbiavimą, darbą debesijoje, kolektyvinio proto galimybes.

Vienų dalykų aprašuose pateikiami labai išsamūs dalyko studijų metodai, kituose numatyta vos pora tradicinių metodų, todėl rekomenduotume dalykų aprašus peržiūrėti ir kur galima papildyti moderniais mokymosi metodais, ypač bendruosius dalykus.

Dalyko aprašo „Skaitmeninis marketingas“ pirmasis rezultatas neužbaigtas: „Technologijų ir informacinių sistemų diegimo ir valdymo“ – kas toliau? Dalyko apraše „Kompiuterinė grafika ir vizualizacija“ anglų kalba ir lietuvių kalba aprašai neatitinka.

Reikėtų suvienodinti dalykų aprašų formą: vienur dalyko rezultatai formuluojami bendratimi (dauguma taip daro), kitur – būsimuoju laiku ar veiksmažodiniais daiktavardžiais.

Kalbantis su programos dėstytojais ir susipažinus su virtualiosios mokymosi aplinkos ištekliais, paaiškėjo, kad nuotolinių studijų aplinkoje jau yra parengta didžiosios dalies programos dalykų mokomoji medžiaga su žymiai išsamesniais dalykų aprašais, naujesnės literatūros sąrašais, sukauptos nuorodos į įvairiausių internetinius studijų šaltinius (VDU jau turi trejų metų analogiškos studijų programos vykdymo patirties, parengta nemažai studijų išteklių). Todėl rekomenduotina naudojantis nuotolinių studijų aplinkoje sukaupta medžiaga ir informacija, programos vykdymo eigoje palaipsniui atnaujinti dalykų aprašus ir literatūros sąrašus.

Numatytoji programos apimtis – 240 kreditų, kurie paskirstyti šitaip:

- 15 kreditų skiriama bendrojo lavinimo dalykams;
- 165 kreditai skiriami programos pagrindinės krypties dalykams, iš kurių 90 yra privalomi ir 42 – pasirenkami, 18 skiriama praktikai ir 15 kreditų integruotam baigiamajam darbui;
- 60 kreditų skiriama gretutinės krypties – taikomosios informatikos – studijų dalykams.

Atsižvelgiant į tai, jog programa yra dviejų krypčių, o absolventams bus suteikiamas andragogikos ir taikomosios informatikos bakalauro kvalifikacinis laipsnis, dalį studijų dalykų

numatyta integruoti. Pavyzdžiui, planuojama, kad technologinė-andragoginė praktika bus atliekama švietimo arba su švietimu susijusio verslo institucijose ir taip bus pasiekti andragogikos ir taikomosios informatikos studijų kryptių studijų rezultatai. Numatomas ir integruotas bakalauro baigiamasis darbas, kurio pagrindinis tikslas yra studento identifikuota ir išspręsta problema, jos sprendimui taikant ir edukologinius-andragoginius, ir taikomosios informatikos problemos sprendimo būdus.

Dalykų integracija paremtas programos konstruktas, kai atsižvelgiama į išorinių ir vidinių teisės aktų reikalavimus, leidžia daryti prielaidą, kad programa gali būti sėkmingai įgyvendinama ir studijų rezultatai realiai pasiekiami.

Vis dėlto, programos vykdytojams reikėtų aiškiai identifikuoti integracijos įgyvendinimo iššūkius didaktiniu ir organizaciniu aspektu, programos vadybos lygmenyje nustatyti integracijos laipsnį, tarpdiscipliniškumo galimybes ir ribas.

Pažymėtina, kad programos dalykų turinys iš esmės atitinka šiuolaikinius edukologijos mokslo pasiekimus, ypač turint omenyje tai, kad pati programa ne tik įgyvendinama Lietuvoje inovatyviu mišriuoju (tradiciniu auditoriniu ir nuotoliniu būdu), bet ir jos turinys yra skirtas inovatyviam informacinių ir komunikacinių technologijų (IKT) taikymui švietime, visų pirma orientuojantis į suaugusiųjų mokymąsi. Vis dėlto, kaip jau minėta anksčiau, programos rengėjams pradėjus vykdyti programą, reikėtų kruopščiai peržiūrėti ir atnaujinti dalykų aprašus, įtraukiant į juos nuotolinių studijų aplinkoje sukauptus išteklius, kurie gali būti naudojami studijoms. Programos atitiktis naujausiems mokslo pasiekimams neabejotina ir kartu programa unikali tuo, kad studentai patys studijų metu turi galimybes studento vaidmenyje išbandyti visas šiuolaikines edukacines technologijas, kurias jie studijuoja ir patys mokosi taikyti edukacinėje praktikoje (vaizdo konferencijos, virtuali studijų aplinka, atvirieji mokymosi ištekliai, kt.).

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

- Ketinama vykdyti programa atitinka visų pagrindinių LR teisės aktų reikalavimus, Vytauto Didžiojo universiteto vidinius teisės aktų reikalavimus, Europos Sąjungos aukštojo mokslo dokumentų reikalavimus.
- Ketinamos vykdyti studijų programos dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą ir yra pritaikytas pirmosios pakopos universitetinėms studijoms, skirtoms švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės – andragogikos ir gretutinės studijų krypties – taikomosios informatikos studijoms.

- Programos dalykų aprašai leidžia susidaryti aiškų vaizdą, kaip bus įgyvendinama programa, pasirinkti metodai turėtų leisti pasiekti numatytus programos rezultatus, metodai yra diferencijuoti ir pritaikyti pagal studijų dalykus, studijų kryptis.
- Atsižvelgiant į tai, jog programa yra paremta dviejų krypčių dalykų integracija remiantis išorinių ir vidinių teisės aktų reikalavimais, leidžia daryti prielaidą, kad programa gali būti sėkmingai įgyvendinama ir studijų rezultatai realiai pasiekiami.
- Neabejotina programos atitiktis naujausiems mokslo pasiekimams, nors kai kuriuose informatikos daliai skirtuose studijų programos dalykuose turinys galėtų būti modernesnis.

Silpnybės:

- Dalykų aprašuose yra netolygumų ir netikslumų: visų pirma, nepakankamai gerai aprašyti mokymosi išteklių (kai kur nurodoma gana sena literatūra, nors nuotolinių studijų aplinkoje jau sukaupta naujausių mokymosi išteklių; nepateikiama internetinių nuorodų į atvirusius ir laisvai prieinamus mokymosi šaltinius; nenurodomi visateksčių duomenų bazių išteklių, VDU vaizdo paskaitų išteklių ir pan.).
- Reikėtų suvienodinti dalykų aprašų formą: vienur dalyko rezultatai formuluojami bendratimi (dauguma taip daro), kitur – būsimuoju laiku ar veiksmožodiniais daiktavardžiais. Kai kur dalykų aprašuose pasitaiko ir taisytinų korektūros klaidų.
- Pasitaiko atvejų, kad programos studijų dalykų aprašai nepakankamai suderinti su artimais dalykais, yra turinio pasikartojimų, netolygiai išdėstytų temų.

2.3. Personalas

Pateikti duomenys (programos aprašo 2 priedas) apie planuojamus kviešti dėstytojus leidžia teigti, kad programos personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Studijų programos dalykus dėstys aukštos kvalifikacijos įvairių sričių specialistai, tarptautiniu mastu pripažinti profesoriai, docentai ir lektoriai. Kaip nurodoma 4 programos aprašo lentelėje, programoje turėtų dėstyti 4 profesoriai, 11 docentų, 7 lektoriai (4 iš jų turintys daktaro laipsnį) ir 7 asistentai (3 iš jų doktorantai).

Remiantis programos apraše ir jo prieduose pateikta informacija, galima daryti išvadą, kad VDU Socialinių mokslų fakulteto (SMF) Edukologijos katedra bei Informatikos fakultetas (IF) yra sutelkęs pakankamai žmogiškųjų išteklių programai įgyvendinti. Personalas atitinka

universitetinėms pirmosios pakopos studijoms keliamą reikalavimą, kad ne mažiau kaip pusę studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai. Iš KU, ŠU ir LEU kviečiami dėstyti dėstytojai yra specifinių sričių specialistai, sustiprinantys VDU dėstytojų komandą.

Pažymėtina, kad numatomo pasitelkti programos personalo klausimas sprendžiamas Lietuvos aukštojo mokslo praktikoje kol kas neįprastu būdu: numatomai programai vykdyti pasitelkti dėstytojus iš keturių Lietuvos universitetų, sudarančių konsorciumą (jau minėtieji VDU, KU, ŠU ir LEU) ir programos lygmenyje pasirašant bendradarbiavimo dėl programos įgyvendinimo sutartį. Taip pat numatoma pasitelkti užsienio dėstytojų, kurie galės naudotis virtualaus dėstytojų mobilumo privalumais. Programą bendromis pajėgomis realizuos trys VDU padaliniai: Inovatyvių studijų institutas (ISI), SMF Edukologijos katedra ir IF. Planuojama, kad VDU dėstytojai sudarys 80% visų dalykus dėstytojų ir 73 % C grupės dalykų dėstytojų (žr. 4 lentelę, p. 17-21)

Susitikimų metu programos rengėjai paaiškino, kad tokiu būdu programai vykdyti tikimasi sutelkti profesionalius Lietuvos ir užsienio specialistus. Kadangi programa įgyvendinama mišriuoju būdu, dėstytojų geografinis nuotolis nuo VDU neturėtų turėti neigiamos įtakos, be to, dalis programos užsiėmimų bus vykdomi nuotoliniu būdu naudojant vaizdo konferencijų įrangą.

Šiame kontekste ekspertų grupė rekomenduotų realizuojant programą programos vadybos lygmenyje užtikrinti vienodą visų institucijų dėstytojų supratimą apie vidinių VDU studijas reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, susijusius su studijų vykdymu, studentų pasiekimų vertinimu ir kt. aspektais. To neužtikrinus, galėtų nukentėti studijų kokybės ir programos vientisumas.

Didžiosios dalies planuojamų kviesti dėstytojų pedagoginė veikla ir moksliniai tyrimai glaudžiai susiję su programos turiniu.

Visgi reikėtų atkreipti dėmesį, kad kai kurie dėstytojai turi gana nedidelės patirties vykdant formaliąsias studijas (1-3 metai – Egidijus Jaras, Marius Šadauskas, Edgaras Ščiglinskis), dalies numatomo personalo moksliniai tyrimai nėra visai tiesiogiai susiję su planuojamais dėstyti studijų dalykais arba pateiktuose CV visai nenurodyti jų moksliniai darbai (Asta Margienė, Petras Pauliūnas, Marius Šadauskas).

Didžiulis privalumas yra tai, kad visi VDU dėstytojai jau turi analogiškos programos vykdymo patirties. VDU sukurta gera paramos dėstytojams sistema, padedanti jiems įvaldyti mišriųjų studijų įgyvendinimo būdą ir naudotis informacinėmis technologijomis bei nuotolinių studijų aplinka studijų procese. Į šią sistemą programos vadybos lygmenyje reikėtų įtraukti programoje numatytus dėstyti kitų institucijų dėstytojus.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

- Programai įgyvendinti sutelkti pakankami žmogiškieji ištekliai. Personalas visiškai atitinka universitetinėms pirmosios pakopos studijoms keliamą reikalavimą, kad ne mažiau kaip pusę studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai. Iš KU, ŠU ir LEU kviečiami dėstyti dėstytojai yra specifinių sričių specialistai, sustiprinantys VDU dėstytojų komandą.
- Visi VDU dėstytojai jau turi analogiškos programos vykdymo patirties. VDU sukurta gera paramos dėstytojams sistema, padedanti jiems įvaldyti mišriųjų studijų įgyvendinimo būdą ir naudotis informacinėmis technologijomis bei nuotolinių studijų aplinka studijų procese (į šią sistemą programos vadybos lygmenyje reikėtų įtraukti programoje planuojančius dėstyti kitų institucijų dėstytojus).

Silpnybės

- Kai kurie dėstytojai turi gana nedidelės patirties vykdant formaliąsias studijas, dalies numatomo personalo moksliniai tyrimai nėra visai tiesiogiai susiję su planuojamais dėstyti studijų dalykais arba pateiktuose CV visai nenurodyti jų moksliniai darbai.
- Programos vadybos lygmenyje neužtikrinus vienodo visų institucijų dėstytojų supratimo apie vidinių VDU studijas reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, susijusius su studijų vykdymu, studentų pasiekimų vertinimu ir kt. aspektais, yra rizikos, kad nukentės studijų kokybė ir programos vientisumas.

2.4. Materialieji ištekliai

Turima programos realizavimo materialinė bazė ir planuojama materialinės bazės plėtra yra pakankama ir apgalvota. Programa gali disponuoti kompiuterinėmis klasėmis, nuotolinių studijų vaizdo konferencijų įranga, nuotolinių studijų aplinka.

Programos metodiniai ištekliai studentams prieinami keliais būdais: bibliotekoje ir virtualioje aplinkoje. Atsižvelgiant į mišrųjų (nuotolinį) studijų programos pobūdį, studentams svarbesni virtualūs ištekliai, parengti nuotolinių studijų aplinkoje. Didžiąjai daliai programos dalykų jau yra parengtos vaizdo paskaitos ir mokomosios medžiagos paketai. Susipažinus su nuotolinių studijų aplinka, galima buvo įsitikinti, kad ten esanti programos dalykų mokomoji medžiaga ir studijų informacija pateikiama aiškiai, struktūruotai.

Pokalbis su programos socialiniais partneriais ir programos rengėjais leido įsitikinti, kad VDU numatoma bazė praktikoms yra tinkama, socialiniai partneriai patikino, kad turi įgiję nemažai patirties priimdami praktikai panašių studijų programų studentus.

Nors iš esmės numatyti ir įvertinti praktikų vykdymo ypatumai, programos rengėjai pripažino, kad įgyvendinant programą reikės parengti atskirus metodinius reikalavimus integruotai dviejų studijų krypčių praktikai, suformuoti praktikų vertinimo procedūras ir kriterijus.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

- Turima programos realizavimo materialinė bazė ir planuojama materialinės bazės plėtra pakankama ir apgalvota.
- Didžiajai daliai programos dalykų jau yra parengtos vaizdo paskaitos ir mokomosios medžiagos paketai nuotolinių studijų aplinkoje, ten esanti programos dalykų mokomoji medžiaga ir studijų informacija pateikiama aiškiai, struktūruotai.
- Numatoma bazė praktikoms yra tinkama, su socialiniais partneriais glaudžiai bendradarbiaujama ir jie jau turi praktikų organizavimo patirties.

Silpnybės:

- Dar nėra parengta metodinių reikalavimų integruotai dviejų studijų krypčių praktikai, apibrėžtų praktikos vertinimo procedūrų ir kriterijų.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Programos apraše aprašyta priėmimo į programą procedūra ir reikalavimai yra aiškūs. Visgi, atsižvelgiant į tai, kad programą planuojama vykdyti nuolatinių studijų režimu (per 4-erius metus), taikant mišrųjį (tradicinį ir nuotolinį) studijų būdą ir planuojant, kad pagrindinė studentų tikslinė grupė bus ne tradiciniai bakalauro studijų studentai, o dirbantys suaugusieji, programos rengėjams rekomenduojama tiksliau apibrėžti studijų eigą informuojant potencialius stojančiuosius apie numatomą studijų krūvį. Šios programos studijoms per savaitę studentas turėtų skirti iki 40 val. (programos apimtis 240 kreditų, 4 metų studijos).

Programos apraše nurodoma, kad priimant studentus gali būti taikomas ankstesnės formalaus, neformalaus, savaiminio ir patirtinio mokymosi užskaitymo mechanizmas (VDU turi tokio mokymosi patirties užskaitymo procedūras ir jau taiko jas kitose studijų programose).

VDU teisės aktais nustatyta studijavimo pasiekimų vertinimo tvarka. Numatyta, kad programos studentų pasiekimų vertinimas bus vykdomas remiantis VDU taikoma kaupiamąjo balo studijų pasiekimų vertinimo sistema. Studijų dalykų aprašai nurodo, kad kiekvieno dalyko galutinis pažymys gaunamas iš tarpinių atsiskaitymų ir egzamino pažymio. Egzamino pažymys paprastai sudaro 50% (išskyrus užsienio kalbas ir atskirus atvejus) galutinio balo. Kitus 50% studentas gali sukaupti semestro metu per tarpinius atsiskaitymus ir užduotis, kurių svoris priklauso nuo dalyko dėstytojo bei atitinka numatytus reikalavimus. Detaliai kiekvieno dalyko pažymio struktūra aprašyta dalykų aprašuose (1 aprašo priedas). Planuojamas vertinimas atitinka teisės aktų reikalavimus, skatintų tolygias studijas visą semestrą ir leistų pasiekti planuojamus studijų rezultatus.

Pagal VDU reikalavimus, studijų dalyko vertinimo strategiją ir kriterijus studentams būtina pristatyti įvadinį paskaitų metu, su jais studentai gali susipažinti ir internete pateiktuose dalykų aprašuose. Todėl galima teigti, kad VDU studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

- Programos apraše aprašyta priėmimo į programos studijas procedūra ir reikalavimai yra aiškūs.
- VDU studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti.

Silpnybės:

- Programos apraše, atsižvelgiant į tai, kad programą planuojama vykdyti nuolatinių studijų režimu (per 4-erius metus), taikant mišrųjį (tradicinį ir nuotolinį) studijų būdą, ir kad potencialių studentų tikslinė grupė bus ne tradiciniai bakalauro studijų studentai, o dirbantys suaugusieji, nepakankamai akcentuojamas numatomas studijų krūvis.

2.6. Programos vadyba

Didžiausias ketinamos vykdyti studijų programos vadybos iššūkis, ekspertų grupės nuomone, yra jos tarpdisciplininis pobūdis ir tai, kad ją vykdant planuoja dalyvauti net trys VDU padaliniai, keturių skirtingų universitetų ir užsienio dėstytojai.

Programos rengimo grupė vizito metu patikino, kad šie iššūkiai aiškiai suvokiami ir yra įvertinti. Paminėtina turima bendradarbiavimo tarp VDU padalinių patirtis vykdant analogišką programą nuotoliniu būdu, tarptautinė nuotolinių studijų patirtis vykdant virtualaus Erasmus mobilumo programą su užsienio partneriais. Minėtieji keturi universitetai yra pasirašę bendradarbiavimo konsorciumo pagrindais sutartį ir programos lygmenyje planuojama pasirašyti bendradarbiavimo įgyvendinant programą sutartį su atskirais visų universitetų padaliniais.

Planuojama, kad programos planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo klausimais rūpinsis studijų programos komitetas, o visos priežiūros procedūros bus vykdomos laikantis VDU studijų procesą, kokybės užtikrinimą reglamentuojančių teisės aktų. Atsižvelgiant į mišrųjį (nuotolinį) ketinamos įgyvendinti programos būdą, teigiamai vertintina tai, kad VDU turi Nuotolinių studijų organizavimo tvarką ir nuotolinėms studijoms parengtą studijų dalykų kokybės vertinimo metodiką. Programą planuojama realizuoti laikantis minėtos tvarkos, o visų ketinamos realizuoti programos dalykų kokybės vertinimas bus atliekamas pagal patvirtintą kokybės vertinimo metodiką.

Visgi reikia pastebėti, kad, kol kas nėra numatyta detalaus atsakomybių pasiskirstymo už programos įgyvendinimą, priežiūrą, sprendimų priėmimą. Studijų programos rengėjams ekspertų grupė rekomenduotų pasirengti ir formalizuoti atsakomybių pasiskirstymo planą ar schemą dar iki programos realizavimo pradžios.

Ekspertų grupė pastebėjo, kad vienas didžiausių studijų programos privalumų yra programos socialinių partnerių įsitraukimas į programos kūrimą. Socialiniai dalininkai susitikimo metu pažymėjo, kad jie nuo pat programos koncepcijos formavimo pradžios buvo įtraukti į programos rengimo procesą, kad jie turi glaudžius ryšius su programos vykdančiais VDU padaliniais, identifikuoja rengiamų specialistų poreikį Lietuvos švietimo rinkoje, ketina ir ateityje dalyvauti programos įgyvendinimo (siūlo studentų praktikos vietas), tobulinimo (dalyvautų studijų programos komiteto veikloje), efektyvumo vertinimo (dalyvautų baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo procese) veiklose.

Ekspertų nuomone, VDU turi pakankamai aiškiais ir validžias vidines kokybės užtikrinimo priemones, kurios atitinka teisės aktų reikalavimus.

Stiprybės:

- Programos rengimo grupė aiškiai suvokia vadybinius iššūkius, kurie gali kilti programos realizavime dalyvaujant trimis VDU padaliniais ir KU, ŠU, LEU dėstytojams.
- VDU turi bendradarbiavimo tarp savo padalinių patirties vykdant analogišką programą nuotoliniu būdu, tarptautinės nuotolinių studijų patirties vykdant virtualaus Erasmus mobilumo programą su užsienio partneriais. Minėtieji keturi universitetai yra pasirašę bendradarbiavimo konsorciumo pagrindais sutartį ir programos lygmenyje planuojama pasirašyti bendradarbiavimo įgyvendinant programą sutartį su atskirais visų universitetų padaliniais.
- Atsižvelgiant į mišrųjį (nuotolinį) ketinamos įgyvendinti programos būdą, teigiamai vertintina tai, kad VDU turi Nutolinių studijų organizavimo tvarką ir nuotolinėms studijoms parengtų studijų dalykų kokybės vertinimo metodiką.
- Vienas didžiausių studijų programos privalumų yra programos socialinių partnerių įsitraukimas į programos kūrimą.

Silpnybės:

- Kol kas nėra numatytas detalaus atsakomybių pasiskirstymas už programos įgyvendinimą, priežiūrą, sprendimų priėmimą – atsakomybių pasiskirstymo planą ar schemą reikėtų turėti dar iki programos realizavimo pradžios.

III. REKOMENDACIJOS

Studijų programos rengėjams rekomenduojama:

3.1. Iki programos įgyvendinimo pradžios patikslinti, išgryninti arba iš esmės pakoreguoti kai kuriuos programos studijų rezultatus, atsižvelgiant į Andragogo profesijos apraše nurodytas kompetencijas, kai kurių dalykų turinys turėtų glaudžiau ir giliau sietis su andragogikos tematika.

3.2. Programos įgyvendinimo eigoje tikslinti studijų dalykų aprašus, visų pirma, atnaujinti literatūros sąrašus, į juos įtraukiant įvairaus tipo studijų išteklius, ne tik esamus bibliotekoje, bet ir sukauptus nuotolinių studijų aplinkoje, nurodyti įvairaus tipo internetinius

studijų išteklius, visateksčių duomenų bazių išteklius, atvirusius švietimo išteklius, iš esmės atnaujinti pateikiamų literatūros šaltinių sąrašus ne senesne, nei 10 metų literatūra.

3.3. Studijų dalykų tikslus ir rezultatus taip pat rekomenduotina tikslinti studijų programos vykdymo eigoje. Ar tikrai pakankamas studijų dalyko tikslas „apžvelgti“ (žr. 1 priedo dalykų aprašus – „Ugdymo pagrindai“), „supažindinti“ (žr. 1 priedo dalykų aprašus – „Andragogika“, „Asmenybės psichologija“, „Švietimo projektai“, „Mokymosi teorijos“, „Atviresnio švietimo politika“, „Programavimo įvadas“, „Kompiuterių architektūra ir operacinės sistemos“, kt.)? Minėtų studijų dalykų rezultatai daugeliu atvejų rodo, kad tikslą reikėtų formuluoti tikrai plačiau, neapsiribojant žemiausiu pažintinės veiklos lygiu, įtraukiant ir žinių supratimo bei taikymo elementus.

3.4 Programos įgyvendinimo eigoje studijų programos komitete, pasitelkiant ir socialinius partnerius, parengti metodinius reikalavimus integruotai dviejų studijų krypčių praktikai, nustatyti šių praktikų vertinimo procedūras ir kriterijus, numatyti ir įvertinti praktikų įgyvendinimo ypatumus, baigiamųjų darbų rengimo ir vertinimo metodines rekomendacijas ir pan.

3.5. Atsižvelgiant į tai, kad programą planuojama vykdyti nuolatinių studijų forma (per 4-erius metus), taikant mišrųjį (tradicinį ir nuotolinį) studijų būdą ir numatant, kad pagrindinė potencialių studentų grupė bus ne tradiciniai bakalauro studijų studentai, o dirbantys ir negalintys lankytis tradicinėse auditorijose suaugusieji, siekiant pateisinti teisėtus studentų lūkesčius dėl studijų apimčių, reikėtų labai konkrečiai įvardinti planuojamą studento užimtumą studijų metu, kad jie galėtų iš anksto įvertinti savo galimybes skirti pakankamai laiko studijoms.

3.6. Įvertinti ketinamos vykdyti studijų programos vadybos iššūkį, kurį gali sąlygoti jos tarpdisciplininis pobūdis ir tai, kad įgyvendinant programą dalyvaus net trys VDU padaliniai, keturių skirtingų universitetų ir užsienio dėstytojai. Rekomenduotina vykdant programą programos vadybos lygmenyje užtikrinti vienodą visų institucijų dėstytojų supratimą apie vidinių VDU studijas reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, susijusius su studijų vykdymu, studentų pasiekimų vertinimu ir kt. aspektais. To neužtikrinus, gali nukentėti studijų kokybės ir programos vientisumas.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Švietimas ir informacinės technologijos* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	4
6	Programos vadyba	4
	Iš viso:	19

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Dr. Nijolė Saugėnienė

Grupės nariai: Prof. dr. Valentina Dagiienė